

Julius Caesar komt naar Amsterdam

Dit najaar opent H'ART Museum de tentoonstelling *Julius Caesar - Ik kwam, ik zag en ging ten onder*. Aan de hand van bijna honderdvijftig eeuwenoude objecten wordt een van de spannendste verhalen uit de wereldgeschiedenis verteld: het levensverhaal van Julius Caesar. Een legendarische veldheer, getalenteerde redenaar en ongewone staatsman die wist uit te groeien tot een van de machtigste heersers van zijn tijd. Zijn dood is misschien wel de bekendste politieke moord ooit. Ruim tweeduizend jaar later is zijn nalatenschap nog steeds actueel. De dictator naar wie de maand juli is vernoemd, aan wie we de titel *keizer* ontleen, die een hartstochtelijke relatie met Cleopatra zou hebben gehad en die delen van het huidige Europa gewelddadig aan zijn gezag onderwierp. Een inspiratiebron voor velen, van Shakespeare tot Napoleon.

Julius Caesar ontrafelt mythes en benadert de werkelijkheid van zijn overwinningen en nalatenschap, van hoogtepunten en schaduwzijden. Hoe kijken we anno 2023 naar hem? Vinden we hem wreed of heroïsch? De bezoeker oordeelt na afloop zelf. Te zien vanaf zaterdag 16 september tot en met maandag 20 mei 2024.

Samenwerkingen

Opmerkelijk genoeg is er in Nederland niet eerder een solotentoonstelling aan Caesar gewijd. Deze tentoonstelling organiseren we in samenwerking met Italiaanse partners Expona (Bolzano) en Contemporanea Progetti (Florence) en topmusea. Waaronder Museo Archeologico Nazionale in Florence, Museo Nazionale Romano in Rome, Rijksmuseum van Oudheden en andere musea in Nederland en Duitsland. Een unieke alliantie bruikleengevers. Zo zijn er in de tentoonstelling straks meerdere koppen van Caesar te zien, een ensemble dat voor het eerst samenkomt. Samen maken zij diepgaander inzichtelijk hoe Caesar eruit kan hebben gezien.

Opzet tentoonstelling

Het levensverhaal van Julius Caesar (101 of 100 – 44 v.g.j.) wordt aan de hand van negen scènes verteld. Beginnend bij de mythevorming die zijn imago voor ons heeft bepaald. Gevolgd door een overzicht van zijn carrière; van briljant politicus tot consul van Rome. Vervolgens betreedt de bezoeker een andere wereld: die van Caesars oorlog in Gallië. Een illustratie van zijn loopbaan als veldheer met aandacht voor de oorlogsmisdaden. Of Caesars troepen ook in Nederland gestreden zouden hebben komt hier ook aan bod. Gevolgd door een indrukwekkende setting die het luxe Rome in de tijd van Caesar verbeeldt. Waarna Cleopatra en Egypte centraal staan. Vervolgens wordt de moord op Caesar als een plot ontrafeld; van voortekenen die onheil voorspellen tot zijn ondergang. Met het keizerrijk van Caesars opvolger Augustus breekt een nieuw hoofdstuk aan in de tentoonstelling, gevolgd door zijn nalatenschap en een slotscène waarin op Caesars persoon en handelen door het publiek kan worden gereflecteerd.

Caesar en Cleopatra

Net als die voor Caesar is de fascinatie voor Cleopatra van alle tijden, met de nodige beeldvorming en discussie. Zo heeft recentelijk de Netflix-serie *Queen Cleopatra* (2023) veel stof doen opwaaien, onder andere door de keuze voor een zwart Afrikaans perspectief. In de tentoonstelling wordt de relatie tussen Cleopatra en Caesar onder de loep genomen. Een affaire die vooral van strategische aard is geweest. Cleopatra weet de onafhankelijkheid van haar koninkrijk te bewaren, terwijl Caesar zich verzekert van een persoonlijke en financiële band met Egypte. Ze zijn totaal aan elkaar gewaagd. Rome raakt in de ban van de Egyptische cultuur; een direct gevolg van de relatie tussen Cleopatra en Caesar. Er verrijzen obelisk, piramiden en een heiligdom voor Isis in het midden van de stad. Egypte is *en vogue*. De tentoonstelling laat enkele voorbeelden zien.

Caesar en Nederland

Of Caesars troepen in Nederland hebben gevochten is niet honderd procent zeker. Maar in zijn verslag *De Bello Gallico* omschrijft Caesar een voor ons herkenbaar landschap. Vondsten in de Maas bij Kessel-Lith onderschrijven de theorie dat hij slag heeft geleverd tussen Maas en Waal, niet ver van deze plaats. Bij dit Noord-Brabantse dorp zijn vanaf 1990 menselijke botresten en wapens gevonden. Deze zouden toebehoren aan de Usupeten en de Tencteri, Germaanse volkeren die op voorhand waren gevlucht om aan het geweld van het Romeinse leger te ontkomen. De archeoloog prof. dr. Nico Roymans (Vrije Universiteit Amsterdam) gebruikt voor het eerst de term genocide om recht te doen aan het bloedbad.

De voorbereidingen voor *Julius Caesar* zijn in volle gang. De conservatoren van H'ART Museum, Drs. Birgit Boelens en Natascha Wieman-Heijne MA, maken deze tentoonstelling samen met gastconservator prof. dr. Eric Moormann, Emeritus Hoogleraar Klassieke Archeologie (Radboud Universiteit Nijmegen). Anika Ohlerich van *Archetypisch* tekent voor een hedendaags tentoonstellingsontwerp en Marline Bakker van *Glamcult Studio* is verantwoordelijk voor de grafische vormgeving.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

De persopening van *Julius Caesar – Ik kwam, ik zag en ging ten onder* vindt plaats op donderdag 14 september om 10 uur. Aanmelden kan via pressoffice@hermitage.nl.

Contact H'ART Museum

Afdeling Pers & Marketingcommunicatie
Madeline van Vliet, Stella Küçüksen en Fleur Vroegindewey
Tel: +31 (0)20 530 87 55 | pressoffice@hermitage.nl